

Det har i styresammenheng vært arbeidet med å utvikle prioriteringer og resultatindikatorer i det to-årige fellesbudsjettet og tilhørende arbeidsplan for UNAIDS. Arbeidet har bidratt til mer målretting og gir et bedre grunnlag for å vurdere måloppnåelse.

Det er opprettet en midlertidig styrekomité for å arbeide med budsjett og arbeidsplan for 2010-2011. Formålet er at styrearbeidet skal bli mer strategisk.

Det er videre nedsatt en gruppe av styremedlemmer som skal se på styrets arbeidsmetoder med tanke på å effektivisere styrearbeidet.

Organisasjonens relevans for resultater på landnivå

UNAIDS er et uttrykk for samhandling i FN med det formål å bekjempe aidsepidemien. Felles landteam gir delvis gode resultater innen samhandling og effektive innsatser på landnivå.

Det har vært påpekt at UNAIDS og medeierorganisasjonene mangler insentiver som vil bidra ytterligere til samhandling og reform. Utviklingen av «Three-Ones»-konseptet er ment å bidra til dette. Videre er det pågående arbeidet med resultatindikatorer og –måling begrunnet og utformet med tanke på å bedre samhandlingen mellom de aktuelle FN-organisasjonene, både på i moderorganisasjonene og på landnivå.

Utviklingstrender

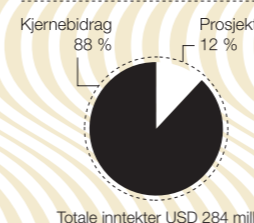
En grunnleggende forutsetning for å lykkes i å bekjempe epidemien er betydelig økt fokus på forebygging, herunder stigmatisering og diskriminering.

Finanskrisen forventes å ha effekt også for finansiering av aidsinnsatsen både nasjonalt og globalt. Arbeidet for å sikre sammenheng med den bredere utviklings- og helseagendaen er viktig. Dette fordrer først og fremst økt vekt på bedre samhandling og samordning av innsats fra medeierorganisasjonene på alle nivåer, ikke minst landnivå.

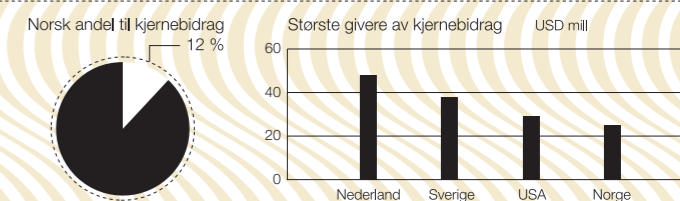
UNAIDS

I. Faktadel

FNS AIDSPROGRAM

NORGE OG UNAIDS

Type org.: Fellesprogram under FN etablert i 1996. Består av ett sekretariat og ti medeierorganisasjoner; UNICEF, UNDP, UNFPA, UNESCO, UNHCR, WHO, UNODC, ILO, WFP og Verdensbanken.

Hovedkvarter: Genève. 80+ landkontorer.

Leder: Eksekutivdirektør Michel Sidibe (1.1.2009-).

Internettadresse: www.unaids.org

Styremøter: 22.-24. juni og 8.-10. desember 2009.

Totale budsjettet for UNAIDS 2008-2009: Godkjent budsjett for 2008/2009: USD 468,8 mill. Inntekter 2008: USD 284 mill. Prosjektrelatert støtte utgjør om lag 12 pst. av midlene fra bilaterale givere. Budsjett og arbeidsplan utgjør en felles ramme for sekretariatets og medeierne aidsaktiviteter.

Norge i UNAIDS' styre for koordinering av programmer: Norge var medlem i 2006 – 2007 (også på vegne av Danmark og Finland). Danmark representerer de tre landene 2008-2009. Medeierorganisasjonene er også representert i styret.

Nordmenn i UNAIDS: 1 ordinær stilling, 2 junioreksperter.

Ansvarlig departement: Utenriksdepartementet

Rådgivende organ: Norad og HIVNorge.

Norges totale kjernebidrag i 2008: NOK 1,3 mrd (12 %). Støtten videreføres i 2009. I tillegg bidro Norge i 2008 med prosjektrelatert støtte på om lag NOK 1,5 mill.

Største givere av kjernebidrag: Nederland: USD 48,5 mrd, Sverige: USD 38,8 mrd, USA: USD 29,9 mrd, Norge: USD 25,9 mrd.

1 USD: 5,60 NOK. Alle tall fra 2008

Utenriksdepartementet
Besøksadresse:
7. juni-plassen/ Victoria Terrasse, Oslo

Postadresse:
Postboks 8114 Dep.
N-0032 OSLO

Ved spørsmål, kontakt FN-seksjonen på e-postadresse: fnsek@mfa.no
Profilarkene er også tilgjengelige på:
www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/FN/Faktaark <<http://www.regjeringen.no/nb/dep/ud/tema/FN/Faktaark>>

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Mandat og virkeområder

- UNAIDS skal sikre en integrert og helhetlig tilnærming til bekjempelsen av hiv og aids innen FN-familien, herunder bedre koordineringen av FN-organisasjonenes arbeid på landnivå.
- UNAIDS skal utvise globalt lederskap innen hiv og aids arbeidet gjennom å følge, overvåke og evaluere epidemien og å koordinere den totale innsatsen som gjøres for å bekjempe den.

UTENRIKSDEPARTEMENTET

Viktige prioriteringer:

UNAIDS har for perioden 2009 - 2011 definert 8 prioriterte innsatsområder der FN organisasjonene i særlig grad kan bidra til resultater sammen i arbeidet med å stoppe smitteoverføring og mestre utfordringene knyttet til hiv og aids. I sitt globale lederskap vektlegger UNAIDS forebygging.

De åtte områdene skal bidra til å:

- hindre at mødre dør og spedbarn smittes av hiv
- sikre at personer som lever med hiv får tilgang til behandling
- forebygge at hivpositive dør av tuberkulose
- beskytte injiserende sprøytebrukere mot hivsmitte
- avskaffe lover, politikk og diskriminerende praksis som hindrer arbeidet innen hiv og aids
- stanse vold mot kvinner og jenter
- utruste og styrke ungdom slik at de kan beskytte seg mot smitte
- styrke og bygge ut sosiale sikkerhetsnett for mennesker berørt av hiv

Oppnådde resultater 2008

UNAIDS har i 2008 videreført arbeidet for å oppnå universell tilgang til forebygging, behandling, omsorg og støtte for mennesker som lever med hiv og aids. Ved utgangen av 2008 anslås antall hivsmittede til 33 millioner mennesker. Afrika sør for Sahara er den regionen som er verst rammet. 65 pst. av hivsmittede mennesker lever i denne regionen og regionen har også høyest dødelighet.

Antall nysmittede har gått ned i mange land. Likevel er antall mennesker som lever med hiv økt. Dette er et resultat av at færre dør pga tilgang til effektive aidsmedisiner og fordi prisen på aidsmedisin nå er vesentlig redusert. Samtidig er det fortsatt bare 1/3 av de som trenger behandling som har tilgang til medisiner. Det er fortsatt begrenset tilgang på såkalte 2. linjemedisinene i mange utviklingsland, samtidig som behovet for disse øker pga økende resistens til de rimeligere medisinene. Det må derfor prioriteres å gjøre førstelinjebehandling mer robust. Det er etablert et godt samarbeid med Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria og legemiddelinnkjøpsordningen UNITAID. I tillegg arbeides det med det amerikanske PEPFAR-programmet og med Clinton Stiftelsen som har fokusert på å redusere legemiddelpriser.

Fortsatt utgjør stigma og diskriminering av de som lever med hiv og aids en betydelig risiko for at epidemien spres ytterligere. I mange land er hiv-smitte kriminalisert. UNAIDS viser til at 1/3 av verdens land ikke har beskyttende lovverk mot diskriminering av personer som lever med hiv. UNAIDS har intensivert sitt arbeid for å oppheve diskriminerende og stigmatiserende hiv/aids relaterte internasjonale reiserestriksjoner. En internasjonal arbeidsgruppe la fram anbefalinger som ble fulgt opp av styrevedtak i Det globale fondet og i UNAIDS, og som har medført internasjonal oppmerksomhet og press overfor bl.a enkeltland for å endre restriktiv praksis.

UNAIDS styre har vedtatt en strategi for arbeidet med å styrke kvinner og jenters posisjon og en strategi for å arbeidet med menn som har sex med menn.

II. Vurderingsdel

Norsk støtte til UNAIDS er et viktig element i arbeidet for de helserelaterte tusenårsmålene med fokus på tusenårsmål 6 om bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria.

Lederskiftet i UNAIDS januar 2009 og arbeidet med å klargjøre prioriteringene har gitt organisasjonen en ny giv. Disse prioriteringene vil sammen med evalueringen av UNAIDS' første fem år som foreligger i november/desember 2009, gi et godt grunnlag for å vurdere organisasjonens effektivitet.

På anmodning fra den nye eksekutivdirektøren stiller Norge i perioder av 2009 sin aidsambassadør til til disposisjon. Formålet er å bidra til innrettingen av det videre arbeidet til UNAIDS.

Norge legger vekt på å:

- styrke UNAIDS som hovedorgan for normutvikling og overvåking av aidsepidemien
- sette søkelys på svake helsesystemer og kritisk mangel på personell, med behov for å sikre integrerte og robuste tjenester for aidsbehandling, herunder tenke alternative tjenestemodeller og ytterligere involvering av det sivile samfunnet
- videreutvikle UNAIDS sin rolle som rådgiver for land om optimal forebygging, gitt til enhver tid tilgjengelig teknologi og kunnskap, og tilpasset epidemiens profil i hvert land
- koble arbeidet mot hiv og aids tettere opp mot andre utviklingsagendaer og til innsatsen for å nå helsetusenårsmålene, med særlig vekt på å stoppe smitte fra mor til barn og å sikre effektiv samordning av tjenester for aids og tuberkulose
- støtte arbeidet for lovgivning som sikrer rettigheter til kvinner og jenter, til utsatte grupper som injiserende sprøytebrukere og seksuelle minoriteter, samt arbeid for å redusere lovgivning som kriminaliserer hivsmitte
- styrke sekretariatet for å kunne gi økt støtte til nasjonale myndigheter, bla. ved bedre koordinering av innsatsen til ulike FN-organisasjoner og andre aktører.

Norske initiativ

Den internasjonale arbeidsgruppen for hiv og aids relaterte reiserestriksjoner ble ledet av Norge sammen med UNAIDS.

Norge samarbeider med UNAIDS om gjennomføringen av de såkalte «Three-Ones» prinsippene for koordinering av nasjonale aidsinnsatser. Formålet er å oppnå mest mulig effektiv og rasjonell bruk av ressurser på landnivå og sikre rask handling og målrettet ledelse. Arbeidet er basert på en nasjonal handlingsplan for hiv og aids som utgjør rammen for arbeidet til alle partnerne på landnivå. Videre omfatter det en nasjonal, koordinerende myndighet innen hiv og aids med et bredt sektoransvar samt et felles system for resultatrapportering og evaluering. Norge har deltatt i gruppen som har fulgt opp gjennomføringen av disse prinsippene. Gruppens rapport foreligger i desember 2009.

Norge har aktivt medvirket til UNAIDS' strategi for kvinner og likestilling i utadrettet og intern virksomhet samt vedtaket om å inkludere representanter for sivilt samfunn i delegasjonen til styremøtene. Norge har allerede etablert praksis med deltagelse fra sivilt samfunn sammen med New Zealand, Thailand og USA.

Organisasjonseffektivitet

UNAIDS er som sekretariat avhengig av effektiv samhandling og oppslutning fra sine medeier organisasjoner på alle nivå. Dette skaper særlige utfordringer når det gjelder intern effektivitet, der også styrene i medeierorganisasjonene i større grad må bidra til samstemte styringssignaler.

UNAIDS har styrket arbeidet med resultater og tydeligere ansvarsdeling mellom FN-organisasjonene. Sekretariatet får jevnt over gode tilbakemeldinger for sitt arbeid fra partnere og medeierorganisasjoner, men har fortsatt noen utfordringer når det gjelder intern administrasjon og kommunikasjon. Det arbeides for å bedre dialogen med samarbeidspartnere på landnivå.